

ПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

17.04.2025

м. Київ

№ 14-1

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
16 травня 2025 р. за № 750/44156

Про внесення змін до постанови правління Пенсійного фонду України від 19 грудня 2003 року № 21-2

Відповідно до частини тринадцятої статті 106 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", пунктів 9, 10 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 року № 280, правління Пенсійного фонду України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Внести до постанови правління Пенсійного фонду України від 19 грудня 2003 року № 21-2 "Про затвердження Порядку розгляду органами Пенсійного фонду України скарг на рішення про накладення штрафу, нарахування пені та заяв страхувальників при узгодженні ними вимоги про сплату недоїмки із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 20 січня 2004 року за № 81/8680, такі зміни:

1) заголовок викласти в такій редакції:

"Про затвердження Порядку розгляду органами Пенсійного фонду України скарг на рішення про накладення штрафу та нарахування пені";

2) пункт 1 викласти в такій редакції:

"1. Затвердити Порядок розгляду органами Пенсійного фонду України скарг на рішення про накладення штрафу та нарахування пені, що додається.";

3) пункти 2 - 4 виключити.

У зв'язку із цим пункт 5 вважати пунктом 2;

пункти 6, 7 виключити.

2. Внести зміни до Порядку розгляду органами Пенсійного фонду України скарг на рішення про накладення штрафу, нарахування пені та заяв страхувальників при узгодженні ними вимоги про сплату недоїмки із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 19 грудня 2003 року № 21-2, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 січня 2004 року за № 81/8680, виклавши його в новій редакції, що додається.

3. Юридичному департаменту (Рябцева Т.) подати цю постанову на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Ця постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова правління

Євгеній КАПІНУС

ПОГОДЖЕНО:

Керівник Секретаріату СПО роботодавців на
національному рівні

Руслан ІЛЛІЧОВ

Голова СПО об'єднань профспілок

Григорій ОСОВИЙ

Голова Державної регуляторної служби України

Олексій КУЧЕР

Перший заступник Міністра цифрової трансформації України

Олексій ВИСКУБ

Голова ГО ВО СОІ

В. В. НАЗАРЕНКО

Генеральний Секретар Громадської спілки "Всеукраїнське
громадське об'єднання "Національна Асамблея
людей з інвалідністю України"

Вікторія НАЗАРЕНКО

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Міністр соціальної політики України

Оксана ЖОЛНОВИЧ

**Порядок
розгляду органами Пенсійного фонду України скарг на рішення про накладення штрафу та
нарахування пені**

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду органами Пенсійного фонду України (далі - органи Пенсійного фонду) скарг страхувальників при оскарженні рішень про нарахування пені та накладення фінансових санкцій, передбачених частиною дев'ятою статті 106 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (у редакції, що діяла до набрання чинності Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування") (далі - Закон), скарг банків на рішення про накладення фінансових санкцій, передбачених частиною десятою статті 106 Закону, та банків, організацій, які здійснюють виплату і доставку пенсій, на рішення про накладення штрафів, передбачених частиною одинадцятою статті 106 Закону.

2. Відмова в прийнятті скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, крім випадків, зазначених у цьому розділі, забороняється.

3. У скарзі має бути зазначено:

1) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адреса задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) фізичної особи, а для юридичної особи - її найменування, адреса місцезнаходження;

2) реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта / унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності) (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті), а для юридичної особи - код за ЄДРПОУ;

3) найменування органу Пенсійного фонду, яким видано рішення, що оскаржується, дата і номер;

4) суть порушеного питання, прохання чи вимога;

5) інформація про оскарження рішення органу Пенсійного фонду в суді;

6) дата складення скарги.

4. Скарга підписується скаржником або його представником власноручно або з використанням кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

Скарга повинна бути викладена в письмовій формі та подана шляхом особистого звернення, надіслана поштовим відправленням або подана в електронній формі, у тому числі з використанням вебпорталу електронних послуг Пенсійного фонду України.

Скарга, що подається в електронній формі, повинна відповідати вимогам Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг".

Якщо скарга в інтересах фізичної або юридичної особи подається її представником, то до скарги додається копія довіреності або іншого документа, що підтверджує повноваження представника.

5. Скарга, оформлена без дотримання вимог, встановлених пунктами 3, 4 цього розділу, що не дає можливості розглянути скаргу по суті, залишається без руху. Письмове повідомлення про залишення скарги без руху з відповідними обґрунтуваннями виявлених недоліків з посиланням на порушені вимоги законодавства, спосіб та строк усунення недоліків, який має становити не менше трьох робочих днів від дня отримання повідомлення про залишення скарги без руху, а також способи, порядок та строки оскарження рішення про залишення скарги без руху надсилається особі, яка її подала, протягом трьох робочих днів з дня отримання скарги, а в разі особистого звернення із скаргою - таке повідомлення негайно (за можливості) вручається під розписку особі, яка подала скаргу. Необґрунтоване залишення скарги без руху не допускається.

У разі усунення виявлених недоліків у строк, встановлений у повідомленні, скарга вважається поданою в день її первинного подання. При цьому строк розгляду скарги продовжується на строк залишення її без руху.

Не допускається повторне залишення без руху скарги, в якій усунуто виявлені недоліки, зазначені в повідомленні про залишення скарги без руху.

6. Якщо питання, порушені у скарзі, одержаній органом Пенсійного фонду / Пенсійним фондом України, не належать до його повноважень, то така скарга невідкладно, а за наявності обґрунтованих причин - не пізніше п'яти робочих днів пересилається за належністю відповідному органу чи посадовій особі для розгляду по суті, про що в той самий день письмово повідомляється особі, яка подала скаргу. У такому разі днем подання скарги вважається день отримання скарги органом чи посадовою особою, до повноважень якого/якої належить розгляд цієї скарги по суті.

7. Не підлягає розгляду:

повторна скарга, подана до того самого органу Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України тим самим скаржником з того самого питання, за умови, що попередня скарга була вирішена по суті, крім випадку зміни істотних для вирішення справи обставин (умов);

скарга, в якій порушено питання, яке станом на день подання скарги розглядається судом або щодо якого ухвалено судові рішення про відмову в задоволенні вимог скаржника, крім випадків зміни істотних для вирішення справи обставин (умов).

Рішення про відмову у прийнятті скарги до розгляду у випадках, передбачених абзацами другим, третім цього пункту, приймає посадова особа, визначена відповідно до пункту 1 розділу IV цього Порядку, про що невідкладно повідомляється особа, яка подала скаргу.

II. Подання скарги

1. Скарга на рішення головного управління Пенсійного фонду України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (далі - головне управління) подається до керівника цього органу, посадовою особою якого винесено оскаржуване рішення. Страхувальник, банк чи організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, має право оскаржити зазначене рішення в судовому порядку.

2. У разі, якщо оскаржуване рішення головного управління винесене керівником цього органу, страхувальник, банк, організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, має право на оскарження такого рішення в адміністративному порядку до Пенсійного фонду України та/або до адміністративного суду.

3. У разі коли головне управління доводить до відома страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, рішення про повне або часткове незадоволення його/її скарги, такий страхувальник, банк, організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, має право звернутися зі скаргою до Пенсійного фонду України. Страхувальник, банк чи організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, має право оскаржити зазначене рішення в судовому порядку.

4. Подання до Пенсійного фонду України скарг, зазначених у пунктах 2, 3 цього розділу, здійснюється через орган Пенсійного фонду, рішення якого оскаржується, або безпосередньо до Пенсійного фонду України.

5. Скарга подається протягом одного року з дня прийняття рішення, але не більш як через 30 календарних днів з дня ознайомлення з прийнятим рішенням, що оскаржується, в письмовій формі разом з документами, що свідчать про неправильність рішення (оригінали яких повертаються скаржнику за його вимогою після перегляду справи, що розглядається за скаргою), або копіями таких документів.

6. Скарга, спрямована Пенсійному фонду України, що надійшла до головного управління, який прийняв рішення, що оскаржується, реєструється і невідкладно, а за наявності обґрунтованих причин - не пізніше п'яти робочих днів надсилається ним разом з необхідними для її розгляду документами, що засвідчують обставини справи, та матеріалами розгляду скарги до Пенсійного фонду України.

7. Якщо до скарги не додано необхідні для її розгляду документи, Пенсійний фонд України витребує додатково документи та відомості, що перебувають у володінні органу Пенсійного фонду, рішення якого оскаржується.

III. Розгляд скарги

1. Орган Пенсійного фонду / Пенсійний фонд України розглядає скаргу у строки та порядку, визначені Законом України "Про адміністративну процедуру", та за результатами розгляду приймає вмотивоване рішення.

Рішення доводиться до відома страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, невідкладно, а за наявності обґрунтованих причин - не пізніше трьох робочих днів з дня його прийняття, шляхом надсилання на його/її адресу поштою з повідомленням про вручення або надання йому/їй під розписку.

2. Орган Пенсійного фонду / Пенсійний фонд України може прийняти рішення про продовження строків розгляду скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, понад строки, визначені в абзаці першому пункту 1 цього розділу, але не більше ніж на п'ятнадцять календарних днів. Про таке рішення в письмовій формі повідомляються страхувальник, банк, організація, яка здійснює виплату і доставку пенсій, з обґрунтуванням прийнятого рішення не пізніше ніж за три робочі дні до завершення граничного строку.

Підставою для прийняття такого рішення може бути відсутність доданих до скарги документів (акта перевірки, розрахунків розміру штрафу або пені, рішення, прийнятого за розглядом акта перевірки, рішення, прийнятого за розглядом скарги, інших документів, необхідних для розгляду скарги).

У разі коли орган Пенсійного фонду / Пенсійний фонд України приймає рішення про продовження строків розгляду скарги, нарахування пені зупиняється на такий додатковий строк незалежно від результатів розгляду скарги, про що зазначається в рішенні про продовження строків розгляду скарги.

3. Скарга на рішення органів Пенсійного фонду про нарахування пені та накладення штрафів, подана із дотриманням порядку і строків, визначених [Законом України "Про адміністративну процедуру"](#) та цим Порядком, зупиняє строки їх сплати до винесення рішення органом Пенсійного фонду / Пенсійним фондом України або судом рішення у справі.

4. Орган Пенсійного фонду / Пенсійний фонд України при розгляді скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, перевіряє законність і обґрунтованість рішення, що оскаржується, і приймає одне з таких рішень:

- 1) залишає рішення, яке оскаржується, без змін, а скаргу без задоволення;
- 2) скасовує повністю або частково рішення, яке оскаржується, і задовольняє скаргу страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, повністю або частково.

5. У разі скасування повністю або частково рішення, яке оскаржується, якщо це необхідно здійснити для усунення порушення, в рішенні даються розпорядження органу Пенсійного фонду, рішення якого скасовано, про вчинення відповідних дій.

6. У разі скасування раніше прийнятого рішення органу Пенсійного фонду про нарахування пені, накладення штрафу воно вважається відкликаним з дня прийняття рішення про повне або часткове задоволення скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій.

7. Рішення Пенсійного фонду України, прийняте за розглядом скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, не підлягає подальшому адміністративному оскарженню, але може бути оскаржене до адміністративного суду.

IV. Рішення за розглядом скарги

1. Рішення за розглядом скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, в головному управлінні приймає його керівник (якщо оскаржуване рішення винесено посадовою особою головного управління), в Пенсійному фонді України - Голова правління або його заступник відповідно до розподілу функціональних повноважень.

2. Рішення про результати розгляду скарги страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, оформляється відповідно до вимог [Закону України "Про адміністративну процедуру"](#).

Рішення складається у письмовій формі державною мовою із застосуванням офіційно-ділового стилю і термінології законодавства та оформляється на бланку органу Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України, який розглядав скаргу.

3. Якщо вмотивоване рішення за скаргою страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, або рішення про продовження строків її розгляду не надсилається скаргнику протягом встановленого строку, така скарга вважається повністю задоволеною на користь скаргника з дня, наступного за останнім днем зазначених строків.

V. Вирішення справи

1. Процедура оскарження закінчується:

останнім днем строку, передбаченого пунктом 5 розділу II цього Порядку, для подання скарги про перегляд рішення органу Пенсійного фонду в тому разі, коли така скарга не була подана у зазначений строк;

днем отримання страхувальником, банком, організацією, яка здійснює виплату і доставку пенсій, рішення органу Пенсійного фонду про повне задоволення скарги;

днем отримання страхувальником, банком, організацією, яка здійснює виплату і доставку пенсій, рішення Пенсійного фонду України, що не підлягає подальшому адміністративному оскарженню;

днем прийняття судом рішення у справі за позовом страхувальника, банку, організації, яка здійснює виплату і доставку пенсій, щодо визнання недійсним рішення органу Пенсійного фонду.

2. Особа, яка подала скаргу на рішення органу Пенсійного фонду, має право:

1) особисто викласти аргументи особі, що перевіряла скаргу, та брати участь у перевірці поданої скарги;

2) ознайомитися з матеріалами перевірки;

3) подавати додаткові матеріали або наполягати на їх запиті органом Пенсійного фонду / Пенсійним фондом України, який розглядає скаргу;

4) бути присутньою при розгляді скарги;

5) користуватися послугами адвоката або уповноваженого представника, оформивши це уповноваження у встановленому законом порядку;

6) одержати письмову відповідь про результати розгляду скарги;

7) висловлювати усно або письмово вимогу щодо дотримання таємниці розгляду скарги;

8) вимагати відшкодування збитків, якщо вони стали результатом неправомірних рішень;

9) відкликати або анулювати подану скаргу в будь-який час до прийняття рішення за наслідками розгляду скарги.

Відкликання або анулювання скарги проводиться за письмовою заявою особи, яка подала скаргу.

3. Структурні підрозділи (працівники) органів Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України, уповноважені готувати матеріали для розгляду скарг страхувальників, банків, організацій, які здійснюють виплату і доставку пенсій, на рішення, зазначені в пункті 1 розділу I цього Порядку, мають право одержувати у встановленому порядку від посадових осіб органів Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України документи, довідки, розрахунки, пояснення та інші матеріали, необхідні для виконання покладених на них завдань, а також залучати до підготовки матеріалів за згодою керівника інші структурні підрозділи (працівників) органів Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України.

4. Ведення обліку скарг страхувальників, банків, організацій, які здійснюють виплату і доставку пенсій, покладається на структурні підрозділи (працівників) органів Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України, уповноважені керівниками цих органів.

5. Скарги та матеріали, що засвідчують обставини справи, зберігаються протягом 5 років.

6. Інформація, яка стала відома посадовим особам органів Пенсійного фонду / Пенсійного фонду України під час розгляду скарг, обробляється з урахуванням вимог Закону України "Про захист персональних даних" та не підлягає розголошенню.

Директор Юридичного департаменту

Тетяна РЯБЦЕВА